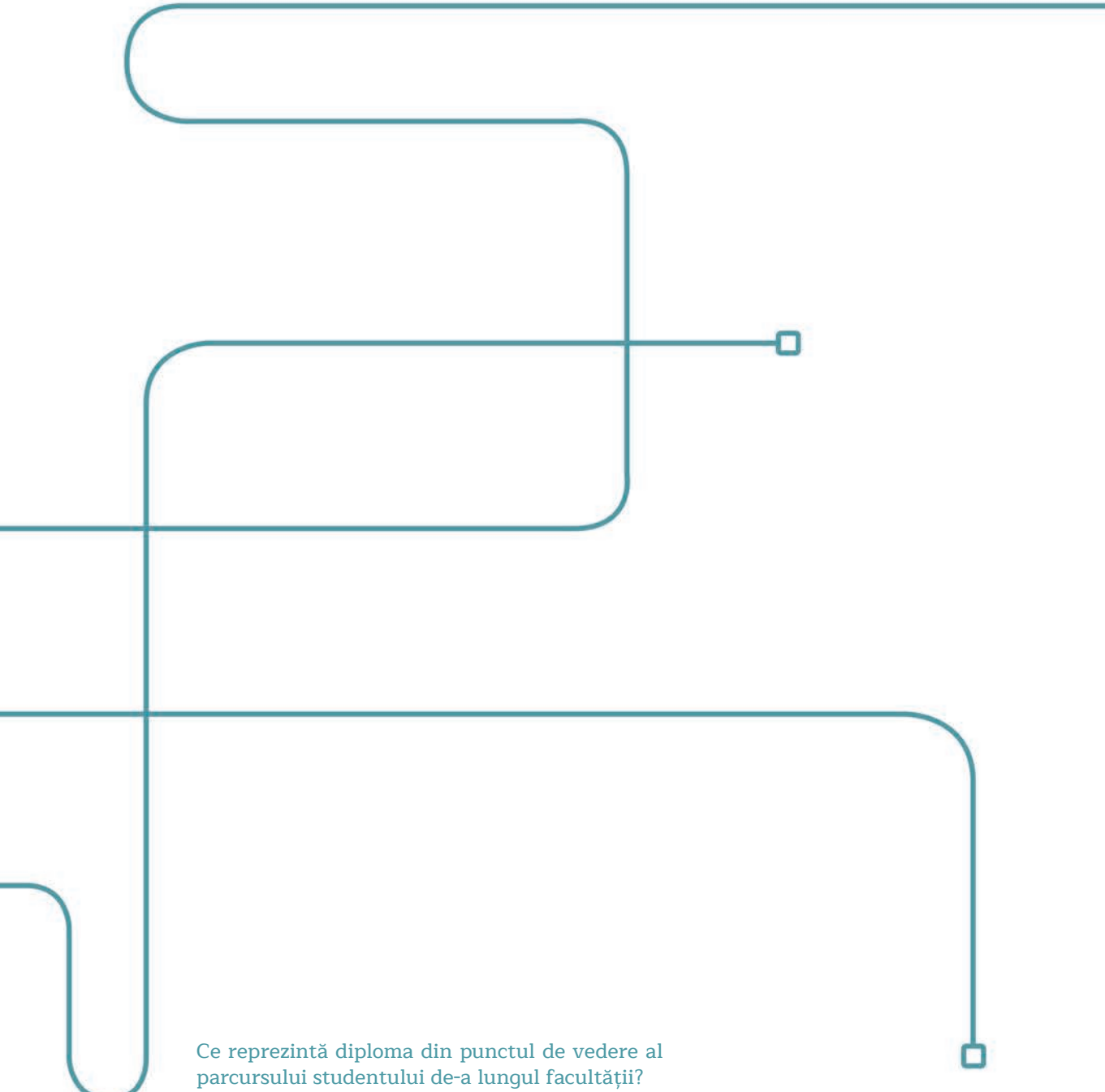

Interviurile din paginile următoare aduc în discuție patru cuvinte cheie în abordarea unui proiect de diplomă – coerența, responsabilitatea, complexitatea și inovarea. Răspunsurile, oferite de profesori membri ai conducerii UAUIM și/sau președinți de comisii de diplomă, subliniază diversitatea modurilor în care studenții ar putea înțelege și urmări, în manieră proprie, aceste criterii.

**diploma în patru
cuvinte cheie.
interviuri.**

conf. dr. arh. **Horia MOLDOVAN**

Decan Facultatea de Arhitectură

Ce reprezintă diploma din punctul de vedere al
parcursului studentului de-a lungul facultății?

Proiectul de diplomă, probă de final de etapă, are o dublă finalitate. Pe de o parte reflectă gradul de maturitate a studentului în alegerea, construirea unei teme și stăpânirea formulării unui răspuns coerent prin proiect și, pe de altă parte, dă măsura disponibilității și potențialului profesional la sfârșitul studiilor. Proiectul de diplomă în sine – dar și etapele care îl precedă, disertația/fundamentarea teoretică și prediploma – este o dare de seamă calitativă (și nu cantitativă) a nivelului în care cunoștințele acumulate sunt asumate și integrate în construirea, detalierea și ilustrarea grafică a unui concept arhitectural într-un context dat sau imaginat.

Elaborarea proiectului de diplomă este de fapt un proces prin care problematicile abordate sunt aprofundate gradual. Cum poate fi păstrată coerența demersului în procesul de elaborare a diplomei, de la începutul studiului până la susținere?

Definirea temei proiectului de diplomă dar și a direcțiilor de căutare și de cercetare pentru fundamentarea acestuia sunt decisive pentru coerența întregului demers. Maturitatea deciziilor care trebuie luate la începutul acestui proces etapizat, care este construirea și elaborarea efectivă a proiectului de diplomă, este esențială pentru felul în care potențialul unei idei poate fi exploatat, nuanțat și detaliat progresiv, în cadrul etapelor care compun proiectul de diplomă. Deși demersul teoretic (disertația) este adesea tratat superficial, ocupându-se de aspecte secundare, pretențios explicate doar pentru a simula o atitudine implicată, rolul acestuia de a argumenta și de a susține coerența evoluției proiectului în sine, este esențial. Cu cât fondul teoretic și documentar pe care evoluează un proiect este mai profund, mai legat și temeinic construit, cu atât firescul dezvoltării demersului și a problematicilor pe care le atinge este mai prezent.

Proiectul de diplomă presupune demonstrarea unui anumit grad de maturitate și conștientizarea unor responsabilități profesionale diverse. Ce responsabilități ar trebui să își asume studentul în cadrul proiectului de diplomă?

Fără îndoială, proiectele de diplomă materializează nu doar linia urmată de învățământul de arhitectură din facultate, ci și ecouri ale experiențelor intime ale parcursului personal și mize asumate pentru viitoarea carieră. În ciuda faptului că reprezintă o concluzie a parcursului universitar, proiectul de diplomă rămâne un exercițiu didactic, experiment arhitectural formulat fie ca răspuns concret dat unei situații anume (chiar dacă imaginată), fie – e adevărat, mai rar – ca discurs speculativ cu referire la o problematică cu deschidere largă, sintetizat într-o ipostază oarecare. Indiferent de situație, seriozitatea și profunzimea asumării demersului reprezintă cele mai importante responsabilități, urmate firesc de abilitatea și corectitudinea felului în care cunoștințele de specialitate sunt selectate și integrate în proiect. Așadar, la sfârșitul perioadei de pregătire didactică și înaintea anilor de ucenicie (stagiul de pregătire profesională), prin proiectul de diplomă, trebuie urmărită poate mai puțin asumarea unor anume responsabilități profesionale ci, mai degrabă, consistența mesajului, a conținutului și abilitatea manipulării raționale și argumentate a cunoștințelor de specialitate.

O cerință esențială în abordarea unui proiect de diplomă este reprezentată de atingerea unui anumit grad de complexitate, a unei anumite profunzimi a studiului, dar deseori studenților le este neclar ce înseamnă acest lucru. Prin urmare, ce ar putea presupune atingerea complexității în proiectul de diplomă?

Perspectivile sunt subiective... Complexitatea unui proiect de diplomă nu se rezumă la cât de complicată este tema de arhitectură, la cât de mare sau întins este obiectul sau ansamblul propuse, la cât de multe și complicate sunt restricțiile impuse de un oarecare scenariu urbanistic. Complexitatea este în primul rând un atribut calitativ și nu, așa cum mulți sunt tentați să creadă, unul cantitativ. Complexitatea derivă din felul în care este demarat și construit / imaginat demersul, din felul în care sunt proiectate finalitățile. Chiar dacă pare banal ceea ce spun, știm cu toții că în majoritatea cazurilor tema și mai apoi proiectul de diplomă în sine sunt indisolubil legate pe aspecte care țin de întinderea în metri pătrați, de ineditul unui context arhitectural sau urban, de numărul și atractivitatea simulărilor 3D și, din ce în ce mai rar, de consistența și creativitatea de care se dă dovadă în explorarea potențialului unei / unor idei.

Un cuvânt cheie în societatea actuală, în orice sector de activitate, este inovarea. De altfel, problema inovării este deseori adusă în discuție de invitații în comisiile de diplomă. Ca abordare, în cadrul definit de proiectul de diplomă, în ce ar putea consta inovarea?

Impulsul spontan de a fi original, inovativ, de a crea ceva ce nimeni nu a mai făcut înainte, face parte firesc din profilul și perspectivele oricărui artist... și spun artist pentru că inovația despre care vorbim vizează în primul rând aspectele expresive, estetice, modul în care poate fi dat răspuns prin formă, material etc. unui concept. Fără îndoială partea tehnică joacă un rol foarte important. Cu toate acestea, trebuie să admitem că, în ultimele decenii, pregătirea tehnică a arhitecților s-a diluat, specialiști din alte domenii contribuind esențial la definitivarea și materializarea ideilor și proiectelor arhitecților. Cu cât orizontul de cunoaștere al studentului arhitect este mai larg și cu cât acesta este capabil să se folosească într-o manieră sintetică și creativă de informații din domenii diverse, informații pe care le-a dobândit în școală sau colateral, prin studiu individual, cu atât crește și potențialul inovativ, incluzând aici și soluțiile tehnice (cu referire la materiale, tehnici de construcție, rezolvări sustenabile din punct de vedere energetic etc.) armonios și firesc integrate propunerilor formale.

În final ați dori să transmiteți un sfat studenților care urmează să își înceapă proiectele de diplomă sau doriți să adăugați ceva celor discutate?

Este în firea lucrurilor să căutăm să ne înscriem într-un tipar, într-o rețetă care să ne permită să dăm prin proiect un răspuns solid și corect și, în consecință, apreciat. Este la fel de în firea lucrurilor ca fiecare dintre noi, la un moment dat, să încercăm să depășim limite, să ieșim din zona proprie de confort și să explorăm dincolo de ceea ce ne este familiar, comod și la îndemână. După mulți ani de pregătire, proiectul de diplomă este un astfel de moment! Dincolo de banalitatea și precizia (deseori greu de dibuit) cerințelor din regulamente, dincolo de ceea ce crede sau știe că membrii comisiei de diplomă așteaptă, proiectul de diplomă reprezintă înaintea de toate un demers creativ liber prin care fiecare dă măsura propriilor acumulări dar și a aspirațiilor viitoare.